AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Asiantuntijalausunto

8.11.2021

Sivistysvaliokunta
HE 165/2021 vp

Hallituksen esitys 165/2021 vp laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi oppilas- ja opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisessä noudatettavasta henkilöstömitoituksesta. Lisäksi kuraattorin kelpoisuusehtoa koskevaa säännöstä täsmennettäisiin.

Kuraattorien kelpoisuusehdot

AMKE ei kannata kelpoisuusehtojen nostamista, koska se vaikeuttaa pätevän henkilöstön saatavuutta. Tämä puolestaan heikentäisi palvelujen saatavuutta. Esityksen kohta 5.1. aiheuttaisi merkittävän osaamisvajeen pätevistä kuraattoreista, joten sitä ei tule edistää.

Henkilöstömitoitus ja resurssit

AMKE katsoo, että psykologien riittävää saatavuutta ei ole todennäköistä saavuttaa määräajassa nykyisillä koulutusmäärillä. Jotta henkilöstömitoitus on mahdollista saavuttaa, psykologeja tarvitaan opiskeluhuollossa 338 enemmän kuin nykyisin. Mitoitus tulisi voimaan jo 1.8.2023. AMKE katsoo, että henkilöstömitoitus ei ota huomioon eri koulujen ja oppilaitosten opiskelijoiden tarpeita. Tarpeet ovat erilaisia oppilaitoksessa, joissa opiskelijat ovat pääosin oppivelvollisia tai aikuisia.

Suomen Psykologiliiton ja psykologian koulutusalan yliopistoverkosto Psykonetin toukokuussa 2021 julkaistussa kyselyssä selvisi, että psykologien määrälliseen vajeen lisäksi ongelmana on kohtaanto. Kartoituksen vastaajista 85 % arvioi psykologien tarpeen kasvavan seuraavan parin vuoden aikana ja 95 % arvioi tarpeen kasvavan seuraavan 5–10 vuoden aikana. Vastaajien mukaan heidän organisaatioissaan on yhteensä n. 100 psykologin vaje, joka oli suurin *oppilas- ja opiskelijahuollossa* sekä erikoissairaanhoidossa.

Psykologit sijoittuvat monipuolisesti eri tehtäviin, joten kilpailua on työmarkkinoilla merkittävästi. Opiskelijahuollossa on osaajapula. AMKE katsoo, että on esitys epärealistista toteuttaa näin kiireisessä aikataulussa. Merkittävät panostukset aloituspaikkojen määrään näkyvät vasta tulevina vuosina, vaikka viime vuosikymmenen lopun kehitys on ollut positiivista.

Laskentamenetelmä

Toisen asteen opiskelijamäärissä (lukio 88 000 ja ammatillinen 165 000) on käytetty ns. netto-opiskelijamääriä eli päiväkeskiarvoihin perustuvia lukuja. Peruopetuksen osalta on vastaavasti käytetty tilastointipäivää. Esitettäessä sitovia henkilöstömitoituksia ei voi jäädä epäselväksi, miten arvio kustannuksista on laskettu ja mihin mitoitusten laskentatapa perustuu lakia sovellettaessa.

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry
Eteläranta 10 | **FI-00130 HELSINKI** | **www.amke.fi**

SOTE-uudistus

AMKE pitää hyvin erikoisena, että vaikuttavuusarviossa ei edelleenkään oteta millään tavalla huomioon sote-uudistusta, jossa on tarkoitus siirtää opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalvelut uusien hyvinvointialueiden vastuulle.

AMKE suhtautuu edelleen varauksellisesti, että opiskelijahuollon riittävät resurssit sekä yhteistyö opetustoimen ja hyvinvointialueiden välillä voitaisiin taata uudessa toimintamallissa.

Opiskelijahuollon palveluiden järjestämisen lähtökohtana tulee olla opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen. Järjestämisvastuun siirto hyvinvointialueille ja esitetyt muutokset pätevyyskriteereissä ohjaavat opiskelijapalveluiden kehitystä entistä kauemmaksi oppilaitoksen yhteisöllisyydestä ja pedagogisista ratkaisuista sekä eri palveluiden integraatiosta oppilaitoskontekstissa.

Ystävällisesti

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Saku Lehtinen
asiantuntija

Lisätiedot asiantuntija, Saku Lehtinen, 040 041 2057, saku.lehtinen@amke.fi